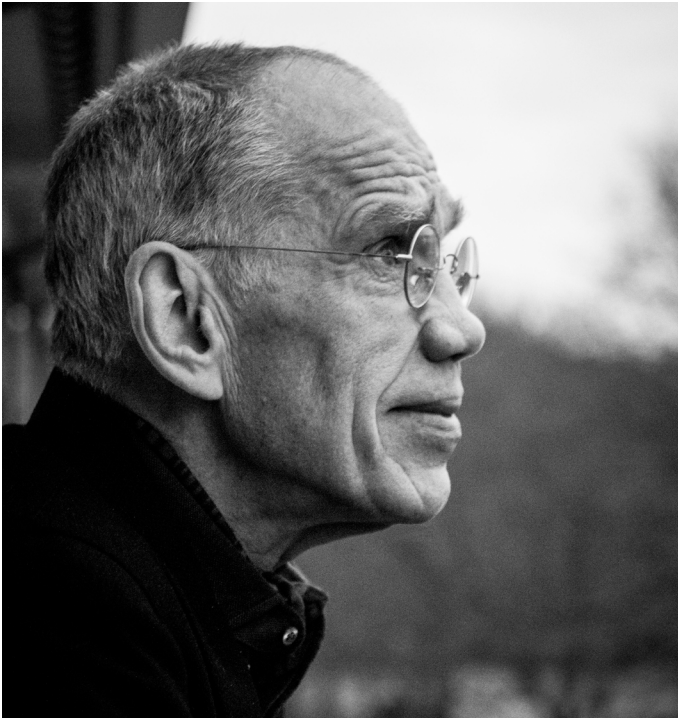

In memoriam René Gruythuysen

Op 15 april 2022 overleed René Gruythuysen, een zeer markante collega. Hij zette zich onvermoeibaar in voor kindvriendelijke mondzorg. Vanaf 2013 schreef hij over dit onderwerp excerpten voor het NTVT.

Zijn studie tandheelkunde in Nijmegen rondde hij af in 1973. De laatste jaren van zijn studie was hij tevens student-assistent bij Klaus König. Daar werd de kiem gelegd voor zijn levenslange belangstelling voor de preventieve tandheelkunde. Als student was hij, zoals in de rest van zijn carrière, nadrukkelijk aanwezig. Hij stak zijn veelal afwijkende, kritische mening niet onder stoelen of banken, in tegendeel.

Na zijn afstuderen was hij enige jaren werkzaam in de schooltandheelkunde voordat hij naar Amsterdam vertrok. Binnen ACTA was hij tot aan zijn pensionering in 2009 werkzaam bij de afdelingen Conserverende Tandheelkunde en Kindertandheelkunde. Daarnaast had hij in Amsterdam een kleine praktijk. In 1986 promoveerde hij op een dissertatie over de rol van de mondhygiënist in het tandheelkundige zorgsysteem.

Wetenschappelijk onderzoek zonder de ervaring uit de dagelijkse klinische praktijk was ondenkbaar voor René. Helaas was er binnen ACTA geen mogelijkheid om daadwerkelijk wetenschappelijk klinisch onderzoek te doen. Door uitgebreid literatuuronderzoek in zijn vrije tijd, de vele *case reports* uit zijn praktijk en de grote hoeveelheid internationale contacten met gerenommeerde onderzoekers verdiepte hij zich eerst in de behandeling van diepe cariës. Hij werd een vurig bestrijder van de in die tijd bestaande opvatting dat alle cariës verwijderd moest worden, ook al had dat expositie van de pulpa tot gevolg. Hij geloofde heilig in de regeneratieve kracht van de pulpa en propageerde tegen de gevestigde opinie in de indirecte overkapping.

Een ander indringend gevecht van René betrof zijn bezwaren tegen de praktijk van enige tandarts-pedodontologen. Naar zijn mening werd te vaak en onnodig gebruikgemaakt van volledige anesthesie bij vaak nog zeer jonge kinderen.

Na zijn pensionering bleef René actief in zijn strijd om de tandheelkundige zorg voor de jeugd onder te brengen onder de algemene Jeugdzorg. Hierdoor zouden onder andere gevallen van zichtbare verwaarlozing van de tandheelkundige preventie aangepakt kunnen worden alsook vroege symptomen van kindermis-handeling of verwaarlozing.

Daarnaast kreeg hij steeds meer belangstelling voor het feit dat het ethisch besef van de zorgverlener en de daaraan gekoppelde universele rechten van het kind op zo'n simpele methode van behandeling onder narcose in zijn ogen nogal eens ontbraken. Gekoppeld aan zijn preventieve instelling en de noodzaak om het cariësproces causaal en niet restauratief te benaderen, mondde dat voor hem logischerwijze uit in de Niet-Restauratieve Caviteitsbehandeling (NRCT). In vele publicaties propageerde hij deze causale benadering. Door zijn bevlogenheid en zijn niet aflatend gevecht om deze methode in Nederland gemeengoed te laten worden leverde hij een belangrijke bijdrage aan de paradigma-verschuiving op het vlak van de cariësbepaling.

Het was onvermijdelijk dat de vaak baanbrekende en visionaire ideeën van René heftige discussies binnen de professie met zich meebrachten. Hij streed continu tegen wat hij de *old school* noemde binnen de kindertandheelkunde, de restauratief ingestelden. Vele collegae voelden zich aangevallen door de wijze waarop René de discussie voerde. Ondanks het feit dat hij regelmatig gewezen werd op het feit dat zijn manier van discussiëren tot heftige reacties leidde, bleef hij tot zijn dood volharden in zijn strijd voor een ethisch verantwoorde wijze van kinderbehandeling, ook al had dat tot gevolg dat een aantal mensen hem links lieten liggen.

Tot op de dag voor zijn vrijwillig gekozen einde pleitte hij in een van zijn vele publicaties voor de causale benadering van het cariësprobleem bij kinderen. De mede door hem in gang gezette veranderende opvatting over de aanpak van cariës ging hem niet snel genoeg. Te weinig werd naar zijn mening de KIMO richtlijn uit 2020 daadwerkelijk in praktijk gebracht waarin, mede door zijn inspanningen en op basis van het in toenemende mate beschikbare bewijs, een volwaardige plaats voor de NRCT was vastgelegd.

René bestreed in woord en daad oude dogma's, hij had er een broertje dood aan. Hij kon echter niet voorkomen dat ook hijzelf, door zijn felle verbale en schriftelijke optreden, steeds meer als dogmatisch werd weggezet.

René Gruythuysen was integer, oorspronkelijk, vasthoudend, confronterend, overgevoelig voor autoriteit en macht, maar vooral een collega die primair zocht naar het beste voor de om zorg vragende jonge medemens.

Prof. dr. Rob C.W. Burgersdijk